

BERICHTEN

Internationaal

FÉDÉRATION DENTAIRE INTERNATIONALE

Commission on Classification and Statistics for Oral Conditions (COCSTOC).

Al vanaf de oprichting van de F.D.I. in 1900 is men zich bewust geweest van de moeilijkheden, die de internationale samenwerking van de verschillende taalbarrières ondervond. Het bleek immers dat in diverse landen voor soms fundamentele tandheelkundige begrippen uiteenlopende definities werden gehanteerd, die wel eens verwarring stichtten.

Toen de internationale uitwisseling van onderzoekgegevens intensiever werd, steeg natuurlijk de behoefte aan standaardisering van deze gegevens, waarmee een normalisering van de terminologie nauw samenhang. Aangezien tevens een rationele classificatie van gebitsaandoeningen en mondziekten werd nagestreefd, kwam men al in 1957 tot de instelling van een 'Special Commission on Oral and Dental Statistics'; deze heeft onder leiding van L. J. Baume (Zwitserland) voortreffelijk werk verricht: men denke b.v. aan de normalisering van tandcariësstatistiek (Ned Tijdschr Tandheelkd 70: 723, okt 1963).

Dat was echter nog maar een beginfase. De groeiende kennis in alle sectoren van de mond- en tandheelkunde bracht ook een stijgende behoefte aan voortgezette standaardisering op velerlei gebieden met zich mee, o.a. in het epidemiologisch onderzoek, en in methoden voor de diagnostiek en de waardeschatting van mondziekten. Daarom werd in 1964 bovengenoemde commissie omgevormd tot Standing Commission on Classification and Statistics for Oral Conditions (COCSTOC). Aanvankelijk had ook hier Baume de leiding, tot hij deze in 1972 overdroeg aan G. N. Davies (Australië). Deze commissie heeft, met medewerking van haar internationale adviesraad, talrijke publikaties op haar naam gebracht. Algemeen bekend is haar bemoeienis met de totstandkoming van het two-digitstelsel voor de benoeming van gebitselementen. Maar ook in heel andere sectoren, zoals het opstellen van eisen ten behoeve van een juiste en uniforme uitvoering van zgn. 'clinical trials' b.v. op het gebied van preventieve middelen tegen cariës en parodontale aandoeningen, of in de epidemiologie van kwaadaardige mondtumoren — om maar een paar willekeurige voorbeelden te noemen — heeft de COCSTOC haar nut ten volle bewezen. Het is begrijpelijk dat zij een bijzondere taak heeft gevonden in de samenwerking met de Oral Health Unit van de Wereldgezondheidsorganisatie en met de European Organization for Caries Research (O.R.C.A.).

Aan deze samenwerking dankt men o.a. gestandaardiseerde methoden voor de beoordeling van mondziekten, zoals neergelegd in de 'Oral Health Surveys' (zie nevenstaand bericht). Dat deze activiteiten veel belangstelling

ondervinden van vertegenwoordigers van onderzoek, onderwijs en praktijk, behoeft nauwelijks betoog.

De laatste jaren hebben de werkzaamheden van de COCSTOC zich in nog andere richting uitgebreid. Men is nl. meer en meer gaan inzien dat controle van de wetenschappelijke merites van een onderzoek (een 'clinical trial' als bovengenoemd b.v.) op zichzelf nog niet voldoende is, maar dat het van essentieel belang is, daarbij ook rekening te houden met de mate van doeltreffendheid van de onderzochte (preventieve) maatregel in verhouding tot de ermee samenhangende kosten.

Een werkgroep onder leiding van H. S. Horowitz houdt zich b.v. bezig met de ontwikkeling van een zodanig project met betrekking tot cariëspreventieve middelen. Zo worden door diverse werkgroepen onderzoeken op uiteenlopende gebieden verricht. Met deze en dergelijke activiteiten streven de 60 leden en adviseurs van de COCSTOC uit 22 landen, in samenwerking met de Wereldgezondheidsorganisatie en andere internationale instellingen, naar het hoogst mogelijke peil van de tand- en mondheelkundige voorzieningen van de wereldbevolking.

WORLD HEALTH ORGANIZATION

Oral Health Surveys, Basic Methods: 2e editie

In 1971 gaf de W.H.O. een beknopte handleiding uit met een overzicht van fundamentele methoden ten gebuik bij epidemiologisch onderzoek van mondziekten. Deze leidraad heeft daarvoor een belangrijke stimulans betekend, want sinds die tijd zijn meer dan 30 van zulke studies verricht, waarbij zij tot richtsnoer diende. De uitkomsten van deze onderzoeken leerden dat sommige van de aanbevolen methoden, in het bijzonder die voor de beoordeling van parodontale aandoeningen, herziening behoeften.

Mede in verband met nog andere adviezen, die een aantal projectleiders aan de W.H.O. had gevraagd, hebben de samenstellers van de Oral Health Surveys thans een tweede editie in het licht gegeven, waarvan wordt gehoopt dat die nog beter in de verschillende behoeften zal kunnen voorzien. De nieuwe uitgave (voorlopig alleen in de Engelse taal) is, behalve aan de landelijke verkoopadressen van de W.H.O., verkrijgbaar aan haar hoofdkwartier: Distribution and Sales Service, 1211, Genève 27, Zwitserland. De kosten bedragen \$ 4,80.

FÉDÉRATION DENTAIRE INTERNATIONALE

66e Wereldjaarcongres te Madrid (25-30 september 1978)

Reeds nu worden voorbereidingen getroffen voor het wetenschappelijk programma, dat een drietal actuele hoofdthema's telt:

— Dental health in the aged;

— Psychosomatic factors of importance in dental practice;

— Assessment of new equipment, materials and methods for the general practitioner.

Verder ligt het in de bedoeling vijf symposia over actuele wetenschappelijke onderwerpen te houden. De desbetreffende bijeenkomsten zullen plaatsvinden in het Palacio de Congresos en het Palacio de Exposiciones van de Kamer van Koophandel en Industrie van Madrid. In laatstgenoemd gebouw zullen tevens de gebruikelijke tentoonstellingen worden gehouden, o.a. Exponent '78.

Voorzitter, resp. secretaris van de organisatiecommissie zijn Dr. I. G. Iturbe en Prof. J. P. Moreno González. Het adres van het secretariaat-generaal van deze commissie luidt: Escuela de Estomatología, Ciudad Universitaria, Madrid 3, Spanje.

Buitenland

DENEMARKEN

Drinkwaterfluoridering door overheid afgevoerd

Een verzoek van de Deense gezondheidsorganisatie om plaatselijke autoriteiten het recht te geven om — vooralsnog voor een beperkte tijdsperiode — fluoride aan het drinkwater toe te voegen, is door de minister van Milieuzaken afgewezen. Reden voor deze weigering was o.a. dat nog te weinig bekend is over de gevolgen van 'een eventuele toeneming van het fluoridegehalte via overloop in rivieren, meren en de zee'. 'A damaging effect on flora and fauna cannot be excluded', was een ander argument. De Deense zusterorganisatie van de Maatschappij acht dit besluit 'as much absurd as it is deplorable'. Onder verwijzing naar het standpunt van de World Health Organization met betrekking tot de waarde van drinkwaterfluoridering heeft de beroepsorganisatie aangekondigd, dat ze dit onderwerp te gelegener tijd opnieuw aan de orde zal stellen.

ZWITSERLAND

Verkoopspercentages van plastische vulmaterialen

De evolutie die de plastische vulmaterialen in het jongste decennium hebben doorgemaakt — en daarbij wordt allereerst aan de opkomst van de composieten gedacht — heeft ongetwijfeld haar consequenties gehad voor de verkoopspercentages van de onderscheidene soorten. Men zou daaruit kunnen aflezen in hoeverre de praktijk gelijke tred houdt met de bevindingen van wetenschappelijk onderzoek. Exacte getallen waren echter niet bekend. Het is daarom interessant, kennis te nemen van de resultaten van een enquête, die Wirz en Castagnola bij tandartsen en leveranciers van tandheelkundige materialen in Zwitserland hebben verricht.

Voor 1976 kwamen de volgende getallen uit de bus:

silicaatcementen	1,5%;
silicofosfaat (steen-)cementen	0,5%;
glas-ionomeercementen	1,5%;
acrylaatkunststoffen	2,5%;
composieten	52,0%;
amalgamen	42,0%.

Silicaatcementen hebben de laatste 6 à 8 jaar een sterke daling te zien gegeven: deze kwam pas 3 jaar geleden bij 1,5% tot stilstand. Het zijn slechts weinige vertegenwoordigers van de oudere generatie tandartsen, die dit eens zo populaire materiaal trouw blijven: de auteurs denken dan ook dat het binnen enkele jaren geheel van de markt zal zijn verdwenen. Hetzelfde geldt in wezen voor de zelfpolymeriserende kunstharsen (in Zwitserland voornamelijk Sevriton van De Trey): deze worden alleen nog voor voorlopige voorzieningen, o.a. aan kronen en bruggen, gebruikt.

De composieten daarentegen hebben grote winst geboekt: voor het overgrote merendeel geldt dit het door Bowen samengestelde reactieproduct van bisfenol A en glycidylmethacrylaat (Concise, Adaptic etc.). Deze materialen hebben zelfs de leiding van amalgamen overgenomen; laatstgenoemde daalden in 1976 ten opzichte van de overige plastische vulmaterialen voor het eerst onder de 50%-grens. Deze teruggang is echter niet alleen uit de opmars van de composieten te verklaren; vermoedelijk is ook de antipropaganda, die de laatste jaren nogal intensief tegen het gebruik van kwik is gevoerd, een factor van belang geweest. Dat blijkt tevens uit het volgende staatje dat een overzicht geeft van de verschuivingen binnen het gebied van de amalgamen, die zich in twee jaar hebben voltrokken:

	1974	1976
vijlsel	93%	58%
tabletten	5%	7%
voorgedoseerd in capsules	2%	35%

Hier is dus de grootste winst naar de derde categorie gegaan, ondanks de aanzienlijk hogere kosten. Niet alleen vanwege het voordeel van een gewaarborgde, constante en optimale dosering, ook de overweging dat de praktijkruimten bij deze methode niet door kwikdampen worden verontreinigd, is een factor van belang gebleken.

Voorts blijkt de belangstelling voor sferisch amalgaam in Zwitserland (in tegenstelling tot de Verenigde Staten en Japan) nog gering. Daarentegen hebben de zgn. gamma-2-vrije amalgaamlegeringen sterk aan betekenis gewonnen: bedroeg de verkoop in 1974 nog slechts 1% van de vijlsels, in 1976 was deze al gestegen tot 25%.

(Uit: Schweiz Monatsschr Zahnheilkd 87: 594, juli 1977.)

Binnenland

DR. CH. F. L. NORD 90 JAAR

Op 11 november jl. is de oud-hoofdredacteur van het Tijdschrift, Dr. Ch. F. L. Nord, 90 jaar geworden. Ofschoon de gemiddelde levensduur van de mens de laatste decennia zozeer is toegenomen, dat het bereiken van een mijlpaal als deze niet langer tot de grote uitzonderingen mag worden gerekend, is toch wel aan te nemen dat men altijd nog over een ijzeren gestel moet kunnen beschikken om het zover te brengen. Nu, van het daarbij behorende fysieke uithoudingsvermogen heeft Nord in zijn lange en veelbewogen loopbaan talloze malen op overtuigende wijze blij gegeven. Nationaal zowel als internationaal is hij in het verenigingsleven lange jaren een prominente persoonlijkheid geweest en zijn onderscheidene functies daarin heeft hij op dikwijls briljante wijze vervuld. Het erevoorzitterschap van het Algemeen Bestuur van de stichting Nederlands Tijdschrift voor Tandheelkunde is maar een bescheiden huldebetoon in de indrukwekkende reeks van onderscheidingen (o.a. eredoctoraten) die hem in de loop der jaren op grond van zijn grote verdiensten voor het beroep ten deel vielen, verdienen, die in de kolommen van het Tijdschrift bij diverse gelegenheden in het licht zijn gesteld. Men kan van een negentigjarige niet gauw zeggen dat hij of zij 'still going strong' is. Ook voor Nord gelden de bewegingsbeperkingen, waaraan de hoogbejaarde mens doorgaans onderhevig is en die zijn levensgebied steeds meer indammen. Bovendien laat zijn gezichtsvermogen de laatste jaren veel te wensen, hetgeen voor deze, zozeer in alle facetten van de samenleving geïnteresseerde man natuurlijk een bijzonder storende handicap betekent, nog te meer omdat zijn geest ongebroken is.

De Redactie voelt bij een dag van herdenking als deze te sterker haar bewondering voor hem, die van 1921 tot 1942 leider van het toenmalige redactionele team en in die kwaliteit de drijvende kracht van het Tijdschrift was. Zij biedt hem en zijn echtgenote in deze kolommen gaarne haar beste wensen voor het komende levensjaar aan.

G. D. MARGADANT 65 JAAR TANDARTS

Het is een merkwaardige samenloop van omstandigheden dat een tweede coryfee van het Tijdschrift, tijdgenoot en medewerker van Nord, vier dagen na diens 90e verjaardag, eveneens een jubileum viert dat lang niet iedereen is gegeven: collega G. D. Margadant werd op 15 november 1912 tot tandarts bevorderd en heeft er bijgevolg sinds 15 november jongstleden 65 beroepsjaren opzitten. Wanneer men nu alleen maar bedenkt dat deze zozeer gewaardeerde beroepsgeenoot maar liefst 45 van die 65 jaar onafgebroken de functie van Beherend-redacteur van het Tijdschrift heeft vervuld, dan is het duidelijk dat geen verdere motieven behoeven te worden aangedragen om

ook hem tot een zeer verdienstelijk vertegenwoordiger van het beroep te stempelen, ook al trad hij door zijn andere geaardheid veel minder op de voorgrond dan zijn eerste hoofdredacteur en boezemvriend Nord, met wie hij een hecht team vormde. Als te dezer plaatse wordt vastgesteld, dat Margadant's staat van dienst voor het Tijdschrift niet meer te overtreffen is, dan slaat die opmerking nog niet eens zozeer op dat grote aantal jaren, maar eerder op de onvolprezen ijver en trouw waarmee hij de belangen van ons vakperiodiek – en daarmee van het beroep – al die tijd heeft behartigd. Het spreekt dus wel vanzelf dat hem bij beëindiging van zijn redactionele werkzaamheden in 1966 het erelidmaatschap van het Algemeen Bestuur der stichting Nederlands Tijdschrift voor Tandheelkunde werd. Sinds 1954 is hij bovendien bezitter van de gouden legpenning der stichting. Ook verwierf hij het erelidmaatschap van de Nederlandse Vereniging van Tandartsen.

De grote aandacht die de gang van zaken bij het Tijdschrift bij voortdurend van hem opeiste, heeft Margadant geenszins belet, gedurende vele jaren op voortreffelijke wijze de praktijk uit te oefenen in het voor oudere Tijdschriftredacteuren zo vertrouwde huis in de Jan Luykenstraat nr. 52 te Amsterdam. Pas sedert enkele jaren woont hij te Amstelveen. Margadant, die thans 89 jaar is, geniet nog een redelijk goede gezondheid. De Redactie biedt hem en zijn vrouw eveneens haar beste wensen bij dit uitzonderlijke beroepsjubileum aan.

J. A. M. DE DECKER 50 JAAR TANDARTS

Bij zulke records als in het bovenstaande vermeld, zouden 50 jaar beroepsleven haast verbleken, maar dat neemt niet weg dat er reden is, even stil te staan bij het 50-jarig tandartsjubileum van een verdienstelijk practicus. Het betreft collega J. A. M. de Decker die op 11 november 1927 het diploma verwierf en die vele jaren in Den Haag de praktijk heeft uitgeoefend. Wanneer in het vorenstaande van 'verdienstelijk practicus' werd gewaagd, dan geschiedde zulks met opzet, want het is opmerkelijk dat De Decker, die nimmer een universitaire onderwijsfunctie heeft vervuld, juist als man-van-de-praktijk zulk een levendige belangstelling aan de dag heeft gelegd voor de wetenschappelijke vorderingen in zijn beroep. Daarbij werd lange jaren zijn aandacht in het bijzonder geboeid door de evolutie van de partiële prothese. De Decker was van het begin af een trouw deelnemer aan internationale congressen, zoals die van de Fédération Dentaire Internationale en indertijd ook van de Journées Dentaires de Paris. Hij getroostte zich meermalen de moeite van zijn bevindingen uitvoerige en levendige verslagen in het Tijdschrift te publiceren. In latere jaren trok hij de aandacht door naar aanleiding van een reis naar Afrika interessante voordrachten te houden – o.a. voor het Nederlandsch Tandheelkundig Genootschap, van welk gezelschap hij vele jaren bestuurslid was – over de gebitstoestand

van de Masai, een volk in Kenya, waar hij een speciale studie van had gemaakt. Collega De Decker, die enige jaren lid was van het Algemeen Bestuur van de stichting Tijdschrift voor Tandheelkunde, woont thans te Apeldoorn. De Redactie biedt ook hem haar welgemeende gelukwensen aan.

GEMEENTEPOLITIE AMSTERDAM

Oproep tot identificatie

De Gemeentepolitie van Amsterdam verzocht de Redactie in haar kolommen de status praesens op te nemen van een volwassen (lengte 1.83 m) man (een nader signalement ontbreekt), die begin augustus van dit jaar dood werd aangetroffen.

De toestand van het gebit is aangeduid in onderstaande status praesens:

Toelichting:

- 18: volledig geïmpacteerd;
- 17-13: vijfdelige brug;
- 23: ectostematische hoektand;
- 24-27: vierdelige brug (24, 25 en 26 kunststof, 27 'grijs' metaal);
- 48: vermoedelijk geëxtraheerd;
- 47: vermoedelijk geëxtraheerd;
- 46: occlusale restauratie (amalgam?);
- 31: geroteerd;
- 34-36: 'zwevende' driedelige brug (34 en 35 goud, 36 geëxtraheerd, kunststof);
- 37: vermoedelijk geëxtraheerd;
- 38: volledig geïmpacteerd.

Degene die inlichtingen – welke uiteraard discreet zullen worden behandeld – meent te kunnen verstrekken, wordt verzocht zich in verbinding te stellen met de Gemeentepolitie, bureau Y-tunnel te Amsterdam, telefoon 020-75 24 40.

KLINISCHE AVOND VOOR TANDARTSEN TE NIJMEGEN

Aankondiging programma 1 december 1977

Op donderdag 1 december a.s. zal een klinische avond worden gehouden in de collegezaal van het Gebouw klinische tandheelkunde, Philips van Leydenlaan 25, Heyendaal te Nijmegen. Aanvang 20.00 uur precies.

Programma:

Dr. A. J. Spanauf: De sterkte van verschillende amalgamen in relatie tot ageing.
K. C. H. van der Wal: Tandheelkunde en ankylose van het kaakgewricht.
J. A. Krijgsman: De noodzaak van regelmatige nacontrole bij prothese-dragers.

Data volgende klinische avonden: 2 februari, 6 april en 1 juni 1978.

Agenda

Data der voornaamste wetenschappelijke congressen en vergaderingen in binnen- en buitenland.

* Eerste vermelding

1977

* 29 november

Klinische avond voor tandartsen in de grote collegezaal van het Gebouw Tandheelkunde van de Universiteit van Amsterdam, Louwesweg 1 te Slotervaart. Aanvang 20.00 uur.

1 december

Klinische avond voor tandartsen in de collegezaal van het Gebouw voor klinische tandheelkunde, Philips van Leydenlaan 25, Heyendaal, Nijmegen. Aanvang 20.00 uur.

* 8 december

Klinische avond voor tandartsen te Groningen.

* 9 december

Jaarvergadering Ned. Ver. van Kindertandheelkunde, Jaarbeurscongresgebouw, Utrecht. Inl. secr. Kwakkenberglaan 1, Berg en Dal.

1978

30 januari-4 februari

7. Zahnärztlich-Kieferorthopädische Fortbildungstagung, Kitzbühel, Oostenrijk. Thema: 'Der frontale Engstand: Morphologie, Genese und Therapie.' Inl. Arbeitsgemeinschaft für Kieferorthopädie, Invalidenstr. 13/1/1/3, A-1030 Wien, Oostenrijk.

2 februari

Klinische avond voor tandartsen in de collegezaal van het Gebouw voor klinische tandheelkunde, Philips van Leydenlaan 25, Heyendaal, Nijmegen. Aanvang 20.00 uur.

* 20 februari

Klinische avond voor tandartsen in de groene collegezaal van het Tandheelkundig Instituut, Sorbonnelaan 16, De Uithof, Utrecht. Aanvang 20.00 uur.

9 maart

Voorjaarsvergadering Ned. Tandheelkundig Genootschap.

22-23 maart

2e Congres European Prosthodontic Association, Leeuwenhorst-congrescentrum, Noordwijkerhout. Inl. K. van der Laan, vakgroep Prothetische tandheelkunde, Tandheelkundig Instituut, Sorbonnelaan 16, Utrecht.

6 april

Klinische avond voor tandartsen in de collegezaal van het Gebouw voor klinische tandheelkunde, Philips van Leydenlaan 25, Heyendaal, Nijmegen. Aanvang 20.00 uur.

14 april

Voorjaarsvergadering Ned. Ver. van Tandartsen, Jaarbeurs congres- en vergadercentrum aan de Croeselaan te Utrecht.

30 april-2 mei

Ve Journées Françaises de Parodontologie, Biarritz, Frankrijk. Inl. Société Française de Parodontologie, 57 rue d'Amsterdam, 75008 Paris, Frankrijk.

* 22 mei

Klinische avond voor tandartsen in de groene collegezaal van het Tandheelkundig Instituut, Sorbonnelaan 16, De Uithof, Utrecht. Aanvang 20.00 uur.

1 juni

Klinische avond voor tandartsen in de collegezaal van het Gebouw voor klinische tandheelkunde, Philips van Leydenlaan 25, Heyendaal, Nijmegen. Aanvang 20.00 uur.

12-15 september

4th International Congress on Dentistry for the Handicapped, Londen, Engeland. Inl. Conference Office, Birmingham Dental Hospital, St. Chad's Queensway, Birmingham B4 6NN, Engeland.

25-30 september

IVth Congress of the European Association for Maxillo-Facial Surgery (E.A.M.F.S.), Venetië, Italië. Inl. Maxillo-Facial and Stomatology Department, 'S. Bortolo', Regional Hospital, 36100 Venetië, Italië.

25-30 september

66th Annual World Dental Congress of the F.D.I., Madrid, Spanje.

* 6 november

Klinische avond voor tandartsen in de groene collegezaal van het Tandheelkundig Instituut, Sorbonnelaan 16, De Uithof, Utrecht. Aanvang 20.00 uur.

10 november

Najaarsvergadering Ned. Ver. van Tandartsen, Jaarbeurs congres- en vergadercentrum aan de Croeselaan te Utrecht.